

Gemeenteraad (Het Debat en Het Besluit) GHG

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2025-0049151

Vergadering van 26 juni 2025

Gemeente Hardinxveld-Giessendam - Hardinxveld-Giessendam

Auteur: Monique Hoving-Boer

Portefeuillehouder: Arjan Meerkerk

Wijzigen omgevingsplan thema Bodemkwaliteit

Voorgesteld besluit

1. De Nota van beantwoording zienswijzen omgevingsplan bodemkwaliteit (bijlage 6) vast te stellen.
2. Het Omgevingsplan van de gemeente Hardinxveld-Giessendam gewijzigd vast te stellen, conform bijlage A (genummerd als bijlage 2)

Inhoud

Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Sinds dat moment heeft de gemeente Hardinxveld-Giessendam een omgevingsplan, dat voorlopig alleen nog bestaat uit een tijdelijk deel. Dit tijdelijke deel van het omgevingsplan bestaat uit o.a. de bestemmingsplannen en de bruidsschat. De bruidsschat bevat regels die onder het oude recht door het Rijk werden gesteld en die onder de Omgevingswet zijn gedecentraliseerd naar de gemeente. Tot 2032 hebben wij de tijd om de bestemmingsplannen en de bruidsschat om te zetten naar het omgevingsplan. Dit zullen wij stapsgewijs doen. De eerste wijziging is het thema bodemkwaliteit.

De (Rijks)bodemregels die per 1 januari 2024 gelden zijn niet in lijn met de recente ontwikkelingen op het gebied van bodemkwaliteit en met het regionale bodembeleid. Zo is het bijvoorbeeld op basis van deze bodemregels niet mogelijk om bouwen op verontreinigde grond met niet-reguliere stoffen, zoals PFOA, te voorkomen of te reguleren.

Op 14 december 2023 heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit met voorbeschermingsregels voor de bodemkwaliteit genomen om te voorkomen, dat in de overgangperiode vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet, tot wijziging van het omgevingsplan bodemactiviteiten moeten worden toegestaan waarvan we weten dat die schadelijk kunnen zijn voor mens of natuur. Het voorbereidingsbesluit heeft een wettelijke looptijd van maximaal 1,5 jaar en verloopt per 1 juli 2025.

Voor het thema bodemkwaliteit zijn nieuwe lokale regels uitgewerkt. Dit gaat over het hergebruik en toepassen van grond, graven, saneren, nazorg na saneren en bouwen op verontreinigde grond. Onderwerpen zoals bodemdaling en verdroging komen niet aan bod. Het gaat alleen over de bodemkwaliteit.

Om de omzetting van de bodemregels naar het definitieve omgevingsplan te realiseren is in samenwerking met de OZHZ en de regiogemeenten in de Drechtsteden een ontwerp-omgevingsplan opgesteld. Van 30 januari 2025 tot en met 12 maart 2025 heeft een ontwerp-omgevingsplan ter inzage gelegen. Tijdens de termijn van terinzagelegging zijn vier zienswijzen ingekomen. Ook zijn ambtelijk

wijzigingen voorgesteld. Voor de strekking en beantwoording van de zienswijzen en de wijzigingen van het ontwerp-omgevingsplan verwijzen wij u naar de nota zienswijzen.

Door de juridische en inhoudelijke complexiteit van de ingekomen zienswijzen heeft de beantwoording grotendeels plaatsgevonden door de experts van OZHZ in samenwerking met juridische ondersteuning van de gemeente Dordrecht. Deze specifiek juridische kennis is binnen de eigen ambtelijke organisatie niet voorhanden. De nota van beantwoording zienswijzen is ook getoetst door een advocaat op mogelijke risico's. Door de grondige aanpak bij de beantwoording van de zienswijzen kwam de nota van beantwoording eind april beschikbaar.

Gelet op het bovenstaande is het niet mogelijk gebleken om het omgevingsplan vóór 1 juli 2025 in werking te laten treden. Dit heeft te maken met de beroepstermijn en definitieve publicatie.

Hiermee komen de voorbeschermingsregels te vervallen, voordat de nieuwe regels in werking treden. Dit betekent niet dat er helemaal geen regels meer gelden. Er wordt immers teruggevallen op de (rijks)regels zoals die golden voor de inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels. Uit een analyse van de OZHZ blijkt dat de risico's van het verlopen van de voorbeschermingsregels beperkt zijn. Daarbij wordt wel opgemerkt om de tijd tot inwerkingtreding zo kort mogelijk te houden.

Beoogd effect

Met het wijzigen van het omgevingsplan voor het thema bodemkwaliteit voorkomen we dat bodemactiviteiten moeten worden toegestaan waarvan we weten dat die schadelijk kunnen zijn voor mens of natuur.

Argumenten

1.1. Tijdens de ter inzagelegging zijn vier zienswijzen ingekomen.

Naar aanleiding van het ontwerp-omgevingsplan zijn vier zienswijzen ingekomen. De zienswijzen geven aanleiding om het ontwerp-omgevingsplan te wijzigen. De meest ingrijpende wijziging betreft het opheffen van het verbod voor het toepassen van bouwstoffen als staalslakken en AVI-bodemas en thermisch gereinigde grond. Hiervoor komt een vergunningplicht in de plaats. De indieners van zienswijzen geven aan dat er landelijk sprake is van een informatieplicht. Een verbod op de toepassing van genoemde bouwstoffen vinden zij een te zware maatregel. Voor een compleet overzicht van de zienswijzen en de beantwoording daarvan verwijzen wij naar de Nota beantwoording van zienswijzen in bijlage 6.

1.2. Ambtelijke wijzigingen zijn doorgevoerd.

Naast de ingekomen zienswijzen kunnen ambtelijke wijzigingen worden doorgevoerd. Dit kunnen taal en of schrijffouten zijn, maar in dit geval omvat het bijvoorbeeld ook een technische omissie. Zo is door een technisch fout in de software een delegatiebepaling niet meegekomen bij het publiceren van het ontwerp-omgevingsplan. Voorgesteld wordt dit alsnog op te nemen. Voor een compleet overzicht van de ambtshalve wijzigingen verwijzen wij naar de Nota van beantwoording zienswijzen in bijlage 6.

2.1. Met de bodemregels worden hiaten in de bodemregelgeving onder de Omgevingswet definitief opgelost.

De Omgevingswet schiet voor onze regio tekort omdat bijvoorbeeld PFOA er niet in staat. Daarom hebben alle gemeenten in de regio al het zogenaamde voorbereidingsbesluit genomen om enkele tekortkomingen op te vangen. De voorbeschermingsregels worden nu samen met de 'overige' regels overgezet naar het definitieve omgevingsplan. De 'overige' regels zijn verplichte regels vanuit het Rijk en de provincie. Het gaat dan onder andere om het aanwijzen van het bodembeheergebied, regels over graven in de bodem, grondwatersanering en voorschriften voor de ruimtelijke omgevingsvergunning in het kader van bodem- en grondwateronderzoek.

Kanttekeningen

2.1. Het verlopen van de voorbeschermingsregels per 1 juli 2025 is een risico.

Met het vervallen van de voorbeschermingsregels per 1 juli 2025 zijn de nieuwe bodemregels nog niet definitief van kracht. Hoewel terugvallen wordt op de regels van voor inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels schuilt hier een risico. Die risico's zijn de volgende:

- Een omgevingsvergunning kan niet worden getoetst aan de gehalten PFOA, lood en barium in de bodem. Bij verhoogde gehalten is het niet makkelijk of zelfs niet mogelijk om saneringsmaatregelen voor te schrijven. De kans is relatief klein, want alleen op bepaalde plekken in Hardinxveld-Giessendam zijn deze verhoogde gehalten aanwezig in de bodem. Dit risico geldt ook voor het graven in de grond. Het milieu en bewoners zijn daardoor minder beschermd.
- Bij het saneren van vluchtige stoffen in de bodem gelden landelijk minder strenge regels met een lager beschermingsniveau voor bewoners. Dit soort saneringen komt echter niet vaak voor binnen de gemeente Hardinxveld Giessendam.
- De aandachtsbouwstoffen zijn vrij toepasbaar. De toepassingen zijn niet van te voren bekend bij het bevoegd gezag en er kan niet getoetst worden of er milieueffecten te verwachten zijn en of de locatie geschikt is. Alleen achteraf, nadat de bouwstoffen al op de bodem zijn aangebracht, kan worden ingegrepen door maatregelen op te leggen. Deze bouwstoffen worden vaak toegepast bij grotere projecten bij bijvoorbeeld nieuwbouw van bedrijfsloodsen en (snel)wegen. Wanneer voor een kleine periode de bescherming vervalt is de kans dat dit zich voordoet klein. Deze regels richten zich met name op de langere termijn. Voor de overige onderwerpen geldt overgangsrecht, deze gelden dus nog.

2.2. Regionale regels, maar lokale besluitvorming.

De bodemregels zijn in regionale samenwerking tot stand gekomen gelden in principe voor heel de regio Zuid-Holland Zuid. De regio kent sinds 2010 al een regionaal bodembeleid, omdat de opgaven van de gemeenten in de regio grotendeels vergelijkbaar zijn. Besluitvorming blijft echter een bevoegdheid van de gemeenteraad waardoor is het mogelijk dat er toch (kleine) lokale verschillen ontstaan.

2.3. Verzwaring van regelgeving door het opnemen van vergunningplicht voor toepassen van bouwstoffen en thermisch gereinigde grond kan leiden tot beroep.

Hoewel uit wordt gegaan van een beleidsneutrale overgang zijn bouwstoffen als staalslakken, AVI-bodemas en thermisch gereinigde grond landelijk vrij toepasbaar. Daarbij geldt nu, op basis van de voorbeschermingsregels een verbod. Dit wordt naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen een vergunningplicht. Hoewel dit een aanzienlijke verlichting is het alsnog zwaarder dan de informatieplicht zoals die nu geldt. Mogelijk gaan de indieners van zienswijzen tegen het besluit in beroep.

Financiële informatie

geen

Participatie

Op grond van artikel 16.29 Omgevingswet en artikel 10.2 Omgevingsbesluit is het verplicht om het voornemen[Jv1] voor het wijzigen van het omgevingsplan bekend te maken voorafgaand aan de formele procedure. In dit voornemen wordt ook aangegeven hoe de participatie plaats vindt. Op 16 oktober 2024 heeft deze kennisgeving in het Gemeenteblad en in het Gemeentenieuws in Het Kompas gestaan.

Hierin is aangegeven hoe en met wie over de in voorbereiding zijnde wijziging wordt geparticipeerd. Omdat de wijziging een erg technisch verhaal is, is gekozen voor informeren. Op de gemeentelijk website is op een speciale pagina informatie verstrekt over de bodemregels met de mogelijkheid om vragen te stellen/te reageren. Hier zijn geen reacties op gekomen.

Voor de professionele partijen (grondverzet, aannemers, adviesbureaus regio Zuid-Holland Zuid) heeft in regionaal verband een informatiebijeenkomst plaatsgevonden op 16 oktober 2024. Deze partijen zijn schriftelijk uitgenodigd en daarbij zijn gedeeld de conceptregels, handreiking en beleidsregels. Tijdens deze bijeenkomst zijn voornamelijk vragen gesteld over de voorgestelde wijzigingen en wat dit betekent voor de professionals. Van deze avond is een verslag gemaakt, zie bijlage 5 Verslag bijeenkomst informatieavond bodem bijlage 3.2

Communicatie

Na besluitvorming wordt via een kennisgeving in het Gemeenteblad de wijziging van het omgevingsplan bekendgemaakt.

Daarnaast wordt het omgevingsplan gepubliceerd op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het omgevingsplan wordt digitaal ontsloten via <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>.

Vervolg

Na de bekendmaking en publicatie ligt het omgevingsplan gedurende zes weken digitaal ter inzage voor beroep. Eenieder kan tegen het omgevingsplan beroep aantekenen.

De indieners van zienswijzen ontvangen schriftelijk bericht over de afhandeling van hun zienswijze, de besluitvorming en de rechtsbeschermingsmogelijkheden.

Openbaar

Ja

Bijlagen

1. Besluit tot wijzigen van het omgevingsplan, thema bodemkwaliteit
2. Bijlage A - 1e wijziging Omgevingsplan thema bodemkwaliteit (regels)
3. Motivering wijziging omgevingsplan Hardinxveld-Giessendam thema bodemkwaliteit
4. Bijlage 3.1 bij motivering verslag regionale informatiebijeenkomst
5. Bijlage 3.2 bij motivering verslag vooroverleg
6. Nota beantwoording zienswijzen omgevingsplan bodemkwaliteit
7. Besluit preview wijzigingen omgevingsplan wijzigingen vigerend naar thema bodemkwaliteit
8. 23.1 Ingekomen inspraakreactie HVC - Wijzigingen omgevingsplan thema bodemkwaliteit